Heimans en Thijsse Stichting ARTIS

Vraag- en antwoorddocument

Heimans Diorama (in het ARTIS-Aquarium)

30 juni 2021

Contactpersonen:

Heimans en Thijsse Stichting: 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e
ARTIS: 5.1, 2, e @artis.nl
M&A: ……..
RCE: ……
Omgevingsdienst: …….

Asbestverwijdering

V. Welke werkzaamheden worden er verricht?
A. Enkele niet-publieksruimtes in het Aquariumgebouw zijn verontreinigd met asbest. In het belang van de veiligheid van bezoekers en medewerkers worden deze gesaneerd.

V. Hoe lang weet u al dat er ruimtes in het gebouw door asbest zijn verontreinigd?
A. Het eerste onderzoek stamt uit augustus 2016.

V. Waarom wordt er nu pas ingegrepen als ARTIS al zo lang van de verontreiniging weet?
A. Er is meteen ingegrepen. Al na het eerste onderzoek zijn de ruimten met een verhoogd risico afgesloten voor bezoekers en medewerkers om elk contact te vermijden.

V. Is er onderzoek verricht naar de asbest-verontreiniging?
A. Specialisten hebben veelvuldig onderzoek gedaan om de omvang van de verontreiniging en de meest geschikte saneringsmethodieken vast te stellen.

V. Hebben, voor zo ver u weet, bezoekers en medewerkers besmettingen opgelopen?
A. Het is ons niet bekend dat er mensen besmet zijn geraakt; direct na verdenking van de besmetting zijn de betreffende ruimtes afgesloten.

V. Wat zijn de kosten van het verwijderen van het asbest in het ARTIS-Aquarium?
A. De saneringskosten bedragen ca € 300.000,-

V. Wanneer is het Aquarium weer vrij van asbest?
A. De asbestsanering wordt afgerond in augustus 2021.

V. Het Aquarium is gesloten voor het publiek, is het Heimans Diorama nog te bezichtigen?
A. Nee. Het hele gebouw is gesloten voor publiek, dus ook het diorama.

CONCEPT

Heimans en Thijsse Stichting ARTIS

V. In uw verklaring zegt u dat het landschap niet behouden kan blijven. Waarom is dat?
A. In het kader van de sanering maken we onderscheid tussen het geschilderde doek en het landschap. Het landschap, bestaande uit de nagebootste Texelse duin, kan niet asbestvrij worden gemaakt. Het is opgebouwd uit een ongeschaafd houten onderconstructie, een bovenlaag van hout met cement en zand, en gedecoreerd met geprepareerde planten en dieren. Bij dergelijke oppervlakten is het onmogelijk om het zonder verdere schade, asbestvrij te maken.

V. Het beschilderde doek kan dus wel asbestvrij worden gemaakt?
A. Nadat het is verhangen kan het doek aan beide zijden worden gesaneerd

V. Hoe groot is het beschilderde doek en waar gaat het naartoe?
A. Het doek is ca 9 meter hoog en 28 meter lang. Na sanering zal het geconditioneerd opgeslagen worden op een nader te bepalen locatie.

V. Hoe leggen jullie het landschap van het diorama vast?
A. Specialisten maken een exacte opname van het landschap. Dat doen ze met behulp van 2D- en 3D-scans; op die manier wordt per vierkante meter nauwkeurig omschreven wat er staat. Ook zijn van elk deelgebied foto's gemaakt.

V. Wat is er bekend over de geschiedenis van het diorama ?
A. Er zijn verschillende documenten over het diorama geschreven en bewaard gebleven. In de documenten wordt beschreven hoe het diorama is ontstaan en gemaakt. Ook is er documentatie over de restauratie van het diorama in de jaren 80.

V. Is het diorama van ARTIS?
A. Het diorama is destijds door de Heimans en Thijsse Stichting en ARTIS in overleg geplaatst, nadat de collegezaal haar functie had verloren. Het juridische eigendom is onderwerp van gesprek tussen de beide stichtingen.

V. Betaalt deze stichting de kosten van de asbestverwijdering?
A. ARTIS heeft toegezegd om de asbestsanering te betalen, mede vanwege de beperkte financiële middelen van de stichting.

V. Betekent dit dat ARTIS aansprakelijk is voor de asbestverontreiniging?
A. ARTIS neemt haar verantwoordelijkheid en verwijdert het asbest als eerste stap in de restauratie van het gebouw.

V. Wat zijn de kosten specifiek van de asbestperikelen met het diorama , inclusief ook de opslag van het schilderij?
A. De totale kosten van onderzoek, inventarisatie en sanering bedragen ca €150.000. Van de opslag zijn de kosten nog niet bekend; dit is sterk afhankelijk van de locatie en de duur van de opslag.

CONCEPT

Heimans en Thijsse Stichting ARTIS

Restauratie ARTIS-Aquarium

V. Wanneer gaat het Aquarium weer open voor het publiek?
A. De restauratie zal enkele jaren duren. Zodra er zicht is op een heropening zal de datum worden gecommuniceerd.

V. Houdt ARTIS bij de restauratie van het Aquarium rekening met de terugkeer van het diorama ?
A. In alle ontwerpen van de restauratie is de ruimte als zodanig geïntegreerd, juist zodat de locatie voor publiek beter vindbaar en toegankelijk is.

V. Wat zijn de kosten van de restauraties die worden uitgevoerd aan het ARTIS-Aquarium?
A. De totale kosten van restauratie en renovatie bedragen ca € 38 miljoen.

V. Zijn deze kosten dan inclusief de terugkeer van het diorama ?
A. Dat zijn de kosten exclusief de kosten voor het herstel en de terugplaatsing van het diorama .

V. Wat zijn naar schatting de kosten om het diorama weer in oude luister bij te zetten in het Aquariumgebouw?
A. Er zijn verschillende scenario's doorgerekend, variërend van een totale reconstructie tot een modernere invulling bij het bestaande geschilderde doek. De kosten variëren van vijf ton tot ruim 1 miljoen euro.

V. Zijn de financiële middelen beschikbaar voor een terugkeer?
A. Nee. Samen met de Heimans en Thijsse Stichting, de gemeente Amsterdam en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed onderzoeken we de mogelijkheden van de bekostiging.

V. Hoe realistisch is het dat dit geld op tafel komt?
A. In een latere fase zal de financiering onderwerp van gesprek zijn met de Heimans en Thijsse Stichting , de gemeente Amsterdam en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.

V. ARTIS voerde recent een steuncampagne en haalde 1,3 miljoen op. Stelt u een deel hiervan beschikbaar voor het mogelijk maken van een terugkeer van het diorama?
A. De steuncampagne is opgezet voor het beperken van de schade die de Corona-crisis heeft gebracht, niet voor nieuwe projecten. De financiering van het diorama zal in een latere fase onderwerp van gesprek zijn met de Heimans en Thijsse stichting, de gemeente Amsterdam en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

V. Heeft deze 1,3 miljoen al een bestemming gekregen?
A: Het welzijn van de dieren staat altijd voorop. ARTIS gebruikt het opgehaalde bedrag voor zorg voor de dieren en noodzakelijk onderhoud van verblijven.

V. Is het zeker dat het diorama terugkeert in het Aquariumgebouw?
A. De toestemming om het diorama later terug te brengen, is onder voorwaarden gekoppeld aan de toestemming om het te mogen verwijderen.

V. Moet ik hier uit opmaken dat het nog allerminst vaststaat dat het diorama in ARTIS terugkeert?
A. De toestemming om het diorama terug te brengen, is gekoppeld aan de toestemming om het te

CONCEPT

mogen verwijderen. Op dit moment staat de asbestsanering en het onderbrengen van het diorama op een veilige plek bovenaan de agenda. We zijn met de verschillende partijen hierover in gesprek om te kijken welke scenario's er zijn om dit unieke ensemble ook aan volgende generaties te kunnen tonen.

V. De restauratie van het Aquariumgebouw wordt [maand/jaar] afgerond. Verwacht u dan ook duidelijkheid over de toekomst van het diorama ?
A. Uiteraard is het streven van de betrokken partijen om dan duidelijkheid te hebben over de toekomst van het diorama.

V. Zou die toekomst ook buiten ARTIS kunnen zijn?
A. De toezegging om het diorama terug te brengen, is gekoppeld aan de toestemming om het te mogen verwijderen. De toekomst is onderwerp van gesprek tussen de Heimans en Thijsse Stichting, de gemeente Amsterdam, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en ARTIS.

V. Hoe zit de Heimans en Thijsse Stichting erin, hoe vinden ze het als het niet terug zou komen?
A. Ook de Stichting is op zoek naar financiële mogelijkheden om het diorama terug te laten komen.

V. Over uzelf zegt u: ARTIS is een ontmoetingsplek waar we natuur op een vindingrijke manier dichtbij brengen en debat faciliteren over hoe de mens natuur waardeert, begrijpt en behandelt. Gegeven deze visie is het diorama toch niet weg te denken uit ARTIS?
A. Net als de andere betrokken partijen zijn ook wij ons bewust van de cultuur- en natuurhistorische waarde van het diorama . De toezegging om het diorama terug te brengen, is gekoppeld aan de toestemming om het te mogen verwijderen. De toekomst is onderwerp van gesprek tussen de Heimans en Thijsse Stichting, de gemeente Amsterdam, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en ARTIS.

V. Is ARTIS tevreden over de bezoekcijfers aan het diorama ?
A. Helaas bleek het diorama slecht te vinden en slecht toegankelijk, waardoor relatief weinig mensen het diorama bezochten.

V. Is de populariteit, of het gebrek daaraan, een argument voor ARTIS in de besluitvorming over het al dan niet laten terugkeren van het diorama ?
A. Nee. In de toekomst zullen betrokkenen zich buigen over de scenario's om dit unieke ensemble ook aan volgende generaties te kunnen tonen.

V. Er zijn ook geldschieters gevonden voor het nieuwe leeuwenverblijf. Waarom doet ARTIS niet haar best om deze ook te vinden voor dit cultuurhistorische duinlandschap?
A. Samen met de verschillende partijen kijken we naar de mogelijkheden om het diorama ook aan volgende generaties te kunnen tonen. Prioriteit voor ARTIS is echter de financiering van de restauratie en renovatie van het Aquarium-gebouw zelf, dat door de Corona-crisis extra tegenslag heeft.

-------+-------+--------

CONCEPT